

Viadukt Millau – la traduction commentée

Nová severojižní dopravní tepna

Kratší a levnější řešení

Dne 16. prosince 2004 byl zahájen provoz přes viadukt Millau. Tímto okamžikem se tradiční zácpy mezi obcemi Aguessac a la Cavalerie staly minulostí. Viadukt tyčící se do výšky 343 metrů nad údolím řeky Tarn tvořil poslední chybějící článek A75. Tato dálnice, 340km dlouhá a nazývaná la Méridienne, spojuje města Clermont-Ferrand a Béziers. Díky viaduktu dnes dopravní tepna A10-A71-A75 představuje nejkratší cestu mezi Paříží a Perpignanem: v porovnání s trasou vedoucí přes Lyon je o 60km, tedy zhruba o půlhodinu řízení, kratší. O času, jež získáme, jakmile skončí dopravní zácpy v Millau, ani nemluvě. V době prázdninového cestování tak budeme mít až několik hodin navíc!

I z hlediska finančního nejsou ušetřené částky zanedbatelné. Po celé své délce je A75 průjezdná bez dálničních poplatků. Jedinou výjimkou bude přejezd přes viadukt Millau, jenž bude zpoplatněn. Spočítáme-li tedy náklady na cestu Paříž - Perpignan pro lehká vozidla, zjistíme, že použití dálnic A71-A75 oproti tepně A6-A7-A9 nás vyjde levněji o 15 €.

Na rozdíl od přetížených dálnic tvoří A75 i viadukt Millau dokonalou součást okolní scenérie. Vedou přes nádhernou hornatou krajinu a nabízejí ideální dopravní podmínky.

Commentaire:

Dans ce premier passage, les exemples des procédés de la traduction employés sont les suivants :

a) **Transposition** – Ex. Axe de circulation Nord-Sud – severojižní dopravní tepna (les noms → l'adjectif qualificatif); ... le temps gagné avec la fin des embouteillages de Millau – ... času, jež získáme, jakmile skončí dopravní zácpy v Millau. (l'infinif → une proposition subordonnée); conditions idéales de trafic – ideální dopravní podmínky (le noms → l'adjectif qualificatif)

b) **Dilution** – Ex. des embouteillage – dopravní zácpy; sans péage – bez dálničních poplatků

c) **Concentration** – Ex. font partie du passé – se staly minulostí; sera sujet à péage – bude zpoplatněn ; paysages magnifiques de **moyenne montagne** – nádhernou **hornatou** krajinu

d) **Étoffement** – Explication Ex. Plus court et moins cher. – Kratší a levnější **řešení**; la vallée du Tarn – údolí **řeky** Tarn; entre Aguessac et la Cavalerie – mezi **obcemi** Aguessac a la Cavalerie, Cette autoroute – la Méridienne... – Tato dálnice (...) **nazývaná** la Méridienne...

e) **Dépouillement**

g) **Modulation** – Ex. Lors des grands départs en vacances... – V době prázdninového cestování... ; Ainsi, sur la totalité du trajet Paris-Perpignan... – Spočítáme-li náklady na cestu Paříž – Perpignan... ; ...le viaduc de Millau **s'ouvre** à la circulation – ... **byl zahájen** provoz přes viadukt Millau

Un des problèmes que j'ai rencontrés dans ce passage était le surnom de A75 « la Méridienne ». J'ai cherché sur les pages web consacrées aux voyages une

traduction établie tchèque. Je n'en ai pas trouvé, non- plus ai-je trouvé les traductions aux autres langues européennes (anglais, espagnol), c'est pourquoi j'ai laissé la désignation en français entre guillemets.

En plus, j'ai trouvé problématique l'expression « véhicules légères. » Selon le Trésor de la langue française informatisé, il s'agit d'une véhicule : « Qui a peu d'importance ou peut se déplacer rapidement. » Je croyais donc que son équivalent tchèque est « osobní automobil ». Or, cela ne correspondait pas aux images des véhicules légères sur Google images qui montraient plutôt des véhicules plus puissantes. J'ai finalement recouru au calque « lehká vozidla ».

A la fin, la locution « de moyenne montagne » me posait problème. Après avoir lu une définition sur les pages <http://www.skitour.fr/dico/moyenne+montagne>, j'ai opté pour « hornatá » car je crois que c'est le nom tchèque « hornatina » qui correspond à la « moyenne montagne ».

Historie

Nevšední historie výjimečného díla

Od prvních hrubých náčrtků v roce 1987 po dokončení všech stavebních prací v prosinci 2004 bylo třeba sedmnáct let studia a prací, bez nichž by chybějící článek A75 světlo světa nikdy nespatriil. Konečné podobě viaduktu Millau, jež někteří bez váhání označují za Pont du Gard 21. století, předcházelo velké množství etap. Pro každou z nich byla klíčová slova: pečlivost, preciznost a profesionální přístup. Tolik bylo nezbytných podmínek, aby toto unikátní dílo mohlo vstoupit do knihy rekordů.

Commentaire:

Dans cette deuxième partie, les exemples des procédés de la traduction employés sont ceux-ci :

- a) **Transposition** - Ex. un ouvrage d' **exception** - **výjimečného** díla (nom → adjectif)
- b) **Dilution** - Ex. une multitude d'étapes - velké množství etap
- c) **Concentration** - Ex. hors du commun - nevšední ;
- d) **Étoffement** - Ex. en décembre 2004 - v prosinci roku 2004
- e) **Dépouillement**- Ex. ébauches de tracés réalisées en 1987 - hrubých náčrtků v roce 1987
- g) **Modulation** - Ex. à la fin du chantier - po dokončení všech stavebních úprav; ...pour que le chaînon manquant de l' A75 voie le jour - bez nich by chybějící článek A75 světlo světa nikdy nespatriil; ...Le viaduc de Millau(...) constitue l' aboutissement - Konečné podobě viaduktu Millau (...) předcházelo.

Le problème clé de ce paragraphe était aussi lexical : comment traduire « la rigueur » et

« la précision » quand selon presque tous les dictionnaires consultés ce sont les synonymes. Après en avoir réfléchi, j'ai traduit « la rigueur » comme « pečlivost » qui peut être exprimé en français par « l'exactitude », l'un des synonymes de rigueur.

Čtrnáct let příprav na jedinečné dobrodružství/

Jedinečné dobrodružství, kterému předcházelo čtrnáct let příprav

1987: Vznikají první hrubé nárysy úseku A75, jenž má spojit dvě vápencové náhorní plošiny - Casse rouge na severu a Larzac na jihu. Je předloženo několik návrhů, jak překlenout údolí řeky Tarn, a to na

východě, nebo na západě od Millau.

1994: Padá rozhodnutí. Několik kilometrů za městem bude postaven most.

1996: Na základě výběrového řízení je zvoleno řešení, jehož autorem je Michel Virlogeux, vrchní inženýr státní správy silnic, a které zakreslil architekt sir Norman Foster. Umělecké dílo s neskromným počtem mostních závěsů bude vévodit nebi v departamentu Aveyron. Viadukt okouznil úřady státní správy svou estetickou stránkou a začleněním do krajiny. V konkurzu porazil čtyři další projekty: most konstantní šířky a most šířky proměnlivé, viadukt, jehož závěsy by byly napjaty pod mostovku, a most o jediném oblouku.

1998: Vláda se rozhodla udělit povolení ke konstrukci a zprovoznění viaduktu. Jeho provoz je stanoven na dobu 75 let.

2001: Na základě říjnového výběrového řízení si přízeň státu získala kombinace betonu (na pilíře mostu) a ocele (na mostovku) navržená skupinou Eiffage. Zatímco beton splňuje všechny požadavky na odolnost, ocel umožní zkonstruovat úzkou mostovku o nízké hmotnosti. 14. prosince je položen základní kámen a dobrodružství začíná.

Commentaire:

Dans cette troisième partie, les exemples des procédés de la traduction employés sont ceux-ci :

- a) **Transposition** - Ex. pour le franchissement - jak překlenout (nom → proposition subordonnée); ingénieur en chef - vrchní inženýr; décide la mise en concession - se rozhodla udělit povolení ke konstrukci (nom → infinitif); la pose de la première pierre - je položen základní kámen
- b) **Dilution** - Ex. esthétisme - estetická stránka
- c) **Concentration** - Ex. voient le jour - vznikají; en aval de la ville - za městem; rend possible - umožní
- d) **Étoffement** - Explication - Ex. relier le Causse rouge, au nord, avec le Larzac... - spojit dvě vápencové náhorní plošiny pohoří Casse rouge na severu a Larzac na jihu;
- e) **Dépouillement** - Ex. ébauches de tracés réalisées en 1987 - hrubých náčrtek v roce 1987; toutes les qualités requises d'endurance - požadavky odolnosti
- g) **Modulation** - Ex. Quatorze ans de préparation pour une aventure unique... - Un ouvrage d'art multahaubané - Umělecké dílo s neskromným počtem mostních závěsů...; Son esthétisme et son intégration dans le paysage ont séduit les services de l'État. - Viadukt okouznil úřady/orgány státní správy svou estetickou stránkou a začleněním do krajiny.; Il a été préféré... -V konkurzu porazil...

Quant aux lieux problématiques dans ce passage, j'ai trouvé l'expression « un ouvrage d'art multahaubané » assez stimulant. Au début j'ai traduisait « hauban » comme « závěsné lano ». Or, après m'avoir instruit sur le lexique de construction sur les pages <http://www.asb-portal.cz/inzenyrske-stavby/dopravni-stavby/viadukt-millau-koncepce-a-realizace-projektu-436.html>, je l'ai remplacé par « mostní závěs ». Par conséquence, j'ai traduit l'expression au-dessous avec assez de liberté comme « Umělecké dílo s neskromným počtem mostních závěsů. »

Gigantické dílo postavené za 3 roky

Beton...

Na jaře roku 2002 byly vztyčeny první pilíře viaduktu Millau. Současně byla do vápencových

plošin zabudována místa pro ukotvení mostovky (opěry). Na provedení všech pozemních prací stačilo několik týdnů. Rok po zahájení prací překonal pilíř „P2“ výšku sta metrů. O další rok později, 9. prosince 2003, byla dokončena betonová část mostu – včas! Jako bonus drží konstrukce světový rekord ve vztyčení nejvyššího pilíře ve výšce 245 m.

Ocel...

Montáž ocelové mostovky začala během léta 2002. Za opěrami byla umístěna dvě nezastřešená staveniště. 25. března 2003 se první část mostovky (dlouhá 171m) vydává dobýt prázdnotu a tato vysouvací operace je úspěšná. Následuje dalších sedmnáct v průměrném intervalu jednoho vysunutí za měsíc. 28. května 2004 odpoledne, přesně ve dvě hodiny dvanáct, se ve výšce 270 m nad řekou Tarn uskutečnilo spojení severní a jižní části mostovky – nebo-li svaření obou čel nosné konstrukce.. Mise úspěšně dokončena!

A jak to bylo dál?

Dne 29. května 2004, čtyřadvacet hodin po spojení obou částí mostovky, začíná instalace pylonů, po níž následuje umístění 154 mostních závěsů, jež mají mostovku podepřít. Za tři měsíce je vše dokončeno. Na konci září 2004 je vozovka zalita asfaltem. Ještě zbývalo upravit vozovku (vodorovné dopravní značení, bezpečnostní zařízení etc.), instalovat bezpečnostní systémy, osvětlení, dokončit závory na začátku placeného úseku – a 16. prosince 2004 je viadukt připraven pro obchodní využití.

Commentaire:

Dans la quatrième partie du texte, les exemples des procédés de la traduction employés sont :

- a) **Transposition** – Ex. tablier d' acier – ocelové mostovky, part à l' assaut du vide – vydává dobýt prázdnotu; est un succès – je úspěšná; peinture – pruhy
- b) **Dilution** – Ex. sur les causses – do vápencových plošin; le terrassement – pozemních prací, clavage – nebo-li svaření obou čel nosné konstrukce
- c) **Concentration** – Ex. Dans le même temps – současně; chantiers à ciel ouvert – nezastřešená staveniště;
- d) **Étouffement** – Explicitation – Ex. Trois ans pour un chantier de titans – Gigantické staveniště postavené za 3 roky. Dès le printemps 2002– Od jara roku 2002; (171 m) – (dlouhá 171m); Mission réussie ! – Mise úspěšně dokončena!
- g) **Modulation** – Ex. Douze mois après – rok po; d' un lançage toutes les quatre semaines – jednoho vysunutí za měsíc; Puis tout s' enchaîne... – A jak to bylo dál?, l' enrobé est appliqué sur le tablier – je vozovka zalita asfaltem

Le mot difficile dans ce passage était sans doute « clavage » qui est assez spécialisé et n' était pas à trouver dans les dictionnaires électroniques (comme Lingea Lexicon 5). Je ne voulais pas utiliser la traduction « uzavření závěrečným klenákem » offerte par le Grand dictionnaire français-tchèque de messieurs Neumann y Hořejší car en m' appuyant sur le contexte de son apparition en Google, cette expression ne s' applique pas vraiment à la construction des ponts modernes. Cela explique pourquoi

j' ai explicité le terme en disant « svaření obou čel nosné konstrukce », une expression qui est aussi à trouver dans l' article tchèque spécialisé sur la construction du viaduc.

Klíčová čísla

Viadukt, legendární dílo

Viadukt Millau představuje završení jednoho úžasného příběhu. Aby mohlo být toto jedinečné dílo realizováno od začátku do konce, bylo třeba, aby svou energii a důmysl spojilo několik set lidí. V době největšího vytížení jich na staveništi pracovalo kolem šesti set. Podrobení si nejnovějších technologií (laser, GPS...) jim umožnilo dodržet při stavbě tohoto kolosu z betonu a ocele milimetrovou přesnost. K tomu všemu bylo zapotřebí pouze tři let - od prosince 2001 do prosince 2004.

v číslech

Délka: 2 460 m

Šířka: 32 m

Maximální výška: 343 m, což je o 19 m více než Eiffelova věž

Sklon: 3,025 %, severo-jihní stoupání ve směru Clermont-Ferrand – Béziers

Poloměr zakřivení: 20 km

Výška nejvyššího pilíře (P2): 245 m

Výška pylonů: 87 m

Počet pilířů: 7

Délka pole nosníku: 2 okrajová pole dosahu 204 m a 6 průběžných polí s dosahem 342 m

Počet mostních závěsů: 154 (na jeden pylon připadá 11 párů uspořádaných v jediné jednoosé vrstvě)

Pnutí mostních závěsů: od 900 t po 1200 t u těch nejdelších

Váha ocelové mostovky: 36 000 t, 5krát váha Eiffelovy věže

Objem betonu: 85 000 m³, což odpovídá 206 000 t

Náklady na konstrukci: 400 milionů €

Délka trvání koncese: 78 let - 3 roky konstrukce a 75 let provozu

Záruka: 120 let

Commentaire:

Dans la dernière partie, les exemples des procédés de la traduction employés sont les suivants :

- a) **Transposition** - Ex. un ouvrage de légende - legendární dílo; au millimètre près - s milimetrovou přesností, la Tour Eiffel- Eiffelova věž
- b) **Dilution**
- c) **Concentration** - Ex. les technologies les plus avancées - nejnovější technologie
- d) **Étouffement** - Explicitation - Ex. Au plus fort des travaux - v době největšího vytížení; Rayon de courbure - Obvod kruhového oblouku
- e) **Dépouillement**
- g) **Modulation** - Ex. De sa conception à sa réalisation, plusieurs centaines d'hommes ont uni leur énergie et leur ingéniosité pour participer à cette œuvre unique. - Aby mohlo být toto jedinečné dílo realizováno od začátku do konce, bylo třeba, aby svou energii a důmyslnost spojilo několik stovek lidí.

Le plus grand défi ici était la locution « une seule nappe monoaxiale ». J'ai cherché partout pour trouver sa traduction en tchèque, mais elle ne paraît pas encore exister ! J'ai donc essayé de trouver la traduction de l'anglais mais avais de la chance non plus. Ni Google image m'a aidé cette fois.

Finalemént, j'ai tenté de rendre cette expression selon ma logique personnelle
comme « jediná jednoá vrstva ».